

Yayın Tanıtım/Book Review

Ali YOL*

Necati DEMİR-Fikriye DEMİR, **Türk Ninnileri**, Sarkaç Yayınları, Ankara 2010.

Kültürü oluşturan birçok unsur vardır. Bu unsurların çoğu da dil aracılığı ile nesilden nesle aktarılır. Bu unsurlar yok olmaktan bu sayede kurtulur, hayata dil aracılığı ile bağlanır. Ancak sözlü unsurlar zamanla unutulup gider. Bu unutulmanın veya yok olmanın önlenmesi için yazı devreye girer. Böylece sözlü geleneğin unsurları da değişmez, kaybolmaz, kalıcı hale gelir.

Bir şeyin varlığı az ise değeri artar, bir mücevher kadar değerlendirilir. Kültürel unsurlar manevi olarak mücevher değerinde hatta bazıları paha biçilemezdir. Çünkü içinde o milletin havası, kokusu, yaşamı, düşüncesi kısacası dünya görüşü ve hayat anlayışı vardır.

Bu eserle, kaybolmaya yüz tutmuş bugünkü nesil tarafından çoğu bilinmeyen ninniler, hayata tutunmuştur. Eser, paha biçilemez kültür unsurlarını geleceğe taşımıştır.

Türk insanının duyguları, yaşamı, hayata bakışı, düşüncesinin incelikleri bu eser sayesinde bir kez daha değer kazanmış ve gözler önüne serilmiştir. Eser sahiplerinin de dediği gibi “*Sözlü geleneğin belki de son taşıyıcılarından derlenen bu çalışma Türkçe ve Türk edebiyatının değerli bir hazinesi...*” mahiyetindedir. Hiç değiştirilmeyip yerel ağzı da içine alan bir çalışma olması, dil unsurlarını gözeten çalışma olarak da kayda değerdir.

Gerek eğitim hayatında kullanılması gerek sosyal açıdan Türk insanının sosyal yaşamı ve düşünce yapısını içermesi bakımından faydalınması gereken bir eserdir.

Çalışmanın amacını yazarlar şu şekilde sıralamıştır:

* Gazi Üni. Eğitim Bilimleri Ens. Türkçe Eğitimi ABD yol.ali@hotmail.com

1. “Cumhuriyetimizin kurucusu XX. yüzyılın en büyük alrı ve bilgesi Mustafa Kemal Atatürk’ün Türk kültürü ve konusundaki vasiyetlerinin ve hayallerini gerçekleştirmek. O’nun: ‘Milli kültürümüzü muasır medeniyet seviyesinin üzerine çıkarma.’ düşüncesine katkıda bulunmak. Bunun gerçekleştirirken: ‘Yurtta barış, dünyada barış.’ ilkesini esas almak.”

2. Türk halk kültürünün tamamını (ninniler, çocuk oyunları, maniler, maslar, fıkralar, atasözleri, efsaneler, destanlar) derlemek, değerlendirmek, yurt içinde ve yurt dışında yayımlamak.

3. Türkiye Cumhuriyeti’nin yeni nesillerine kaynağı Türk kültürü olan okuma kitapları ve kaynakları sunmak.

4. Kaynağı Türk kültürünün ürünleri olan ninniler, çocuk oyunları, maniler, maslar, fıkralar, atasözleri, efsaneler, destanlardan oluşturulacak okuma kitaplarını her bir seviye için ayrı ayrı düzenleyerek okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim, üniversite öğrencilerimizin hizmetine sunmak.

5. Okul çağı dışında kalan Türk halkına kaynağı Türk kültürü olan okuma kitapları ve kaynaklar sunmak.

6. Türkçenin daha iyi öğrenilmesine ve gelişmesine katkıda bulunmak.

7. Giderek azalmakta olan okuma alışkanlığının ülkenin dört bir yanında bu eserler vasıtasıyla yaygınlaştırmak.

8. Çalışmalarımızı yurt dışında da yayımlayarak yurt dışında yaşayan asimilasyon tehlikesi ile karşı karşıya bulunan Türk çocuklarına, Türkçe ve yaşadıkları ülkenin dili ile Türk kültürünü sunmak.

9. Derlenerek yazıya geçirilen ve yeni yazıya aktarılan (Türk Destanları) halk kültürü ürünlerini dünya ve Türk bilim adamlarının hizmetine sunmak.

10. Dünya bilim âlemine Türk halk kültürü ile başka kültürleri karşılaştırma imkânları sunmak.”

Eser, 350 sayfa olup 22 yıllık uzun soluklu bir çalışmanın eseridir. “Türk Ninnileri” ninniler konusundaki yayının ilk aşamasıdır. Eserde ninniler, konularına göre tasnif edilmiştir. Konu içinde ise ayrıntıya girilmeden dizilip numaralandırılmıştır. Bu derleme çalışmasında 1651 ninni yer almaktadır.

Kitabın son kısmında ninnilerde geçen yerel kelimeler, deyimler ve ifade biçimleri için bir sözlük hazırlanılmıştır. Kitabın içinde her ninni sonrası kaynak kişinin adı, soyadı ve nereli olduğu yer almaktadır. Kita-

bın son kısmında ise kaynak şahısların adı, soyadı, yaşı, mesleği ve nereli olduğu bilgisi yer almaktadır.

24 konu başlığından oluşan eserin bölümleri şu şekildedir:

1. *Konusu Sevgi Olan Ninniler* (33-63. s)

Bu başlık altında 178 ninni yer almaktadır.

2. *Konusu Sevgi-İlgi Olan Ninniler* (65-129. s)

Bu başlık altında 363 ninni yer almaktadır.

3. *Konusu Dilek-İstek Olan Ninniler* (131-178)

Bu başlık altında 338 ninni yer almaktadır.

4. *Konusu Öğüt Olan Ninniler* (179-181)

Bu başlık altında 12 ninni yer almaktadır.

5. *Konusu Sitem Olan Ninniler* (183. s)

Bu başlık altında 3 ninni yer almaktadır.

6. *Konusu Övgü Olan Ninniler* (185-203. s)

Bu başlık altında 110 ninni yer almaktadır.

7. *Konusu Yergi Olan Ninniler* (205-209. s)

Bu başlık altında 35 ninni yer almaktadır.

8. *Konusu Övgü-Yergi Olan Ninniler* (211-215. s)

Bu başlık altında 25 ninni yer almaktadır.

9. *Konusu Özlem Olan Ninniler* (217-220. s)

Bu başlık altında 18 ninni yer almaktadır.

10. *Konusu Gurbet-Özlem Olan Ninniler* (221-233. s)

Bu başlık altında 88 ninni yer almaktadır.

11. *Konusu Şikâyet Olan Ninniler* (235-242. s)

Bu başlık altında 57 ninni yer almaktadır.

12. *Konusu Şikâyet-Yakınma Olan Ninniler* (243-250. s)

Bu başlık altında 36 ninni yer almaktadır.

13. *Konusu Şikâyet-Korkutma Olan Ninniler* (251-252. s)

Bu başlık altında 9 ninni yer almaktadır.

14. *Konusu Şikâyet-Üzüntü Olan Ninniler* (253-265. s)

Bu başlık altında 79 ninni yer almaktadır.

15. *Konusu Üzüntü-Yakınma Olan Ninniler* (267-271. s)

Bu başlık altında 25 ninni yer almaktadır.

16. *Konusu Ayrılık Olan Ninniler* (273-274. s)

Bu başlık altında 10 ninni yer almaktadır.

17. *Konusu Korkutma Olan Ninniler* (275-277. s)

Bu başlık altında 12 ninni yer almaktadır.

18. *Konusu Ölüm Acısı Olan Ninniler* (279-282. s)

Bu başlık altında 21 ninni yer almaktadır.

19. *Konusu Beddua Olan Ninniler* (283. s)

Bu başlık altında 3 ninni yer almaktadır.

20. *Konusu Savaş Olan Ninniler* (285. s)

Bu başlık altında 2 ninni yer almaktadır.

21. *Konusu Kavuşma Olan Ninniler* (287-288. s)

Bu başlık altında 9 ninni yer almaktadır.

22. *Konusu Din, ve Kutsallık Olan Ninniler* (289-299. s)

Bu başlık altında 51 ninni yer almaktadır.

23. *Konusu Ağıt Olan Ninniler* (301-317. s)

Bu başlık altında 105 ninni yer almaktadır.

24. *Konusu Vaat Olan Ninniler* (319-327. s)

Bu başlık altında 62 ninni yer almaktadır.

Tanıtmaya çalıştığımız bu kitap Türkçe öğretiminde ve eğitiminde yararlanılabilir olup sözlü kültürün önemli unsurlarından olan ninnilerin derlenip yazıya geçirilmesi ve gelecek nesle faydalı olması bakımından önem arz eder.

Çalışmalarının devamını beklediğimiz hocamız Prof. Dr. Necati Demir ve Fikriye Demir'e bu kitap için teşekkür ediyoruz.